

Ганаба С. О.
*доктор філософських наук, професор,
професор кафедри психології, педагогіки та
соціально-економічних дисциплін Національної
академії державної прикордонної служби
України імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький*

Володимир Геринович – організатор освіти на Поділлі

Реформування вищої освіти є одним із пріоритетних завдань розбудови сучасної незалежної української держави. Пошук нових стратегій розвитку освіти зумовлений розумінням її як авангарду суспільних змін. Окреслення нових стратегій, шляхів та методів розвитку освітньої сфери робить затребуваним історичний досвід у цій галузі. Особливий інтерес викликає становлення та розвиток освіти на початку ХХ століття, з огляду на її розмаїтий характер, сприяння демократизації суспільства та відкритості різноманітним новаціям того часу. Ілюстрацією цього досвіду може слугувати розвиток освіти на Поділлі на початку ХХ століття. Власне у цей період тут створюється низка освітніх закладів. У період національно-визвольних змагань українського народу практично кожна влада на землях Поділля намагалася зорганізувати свою систему освіти. Серед низки закладів освіти різного рівня особливе місце належить створеному за часів гетьманату у Кам'янці-Подільському Українському державному університету. У 1921 році на його основі було створено інститут народної освіти. Ця освітня установа у 20-х роках ХХ століття була справжнім осередком національно-культурного життя.

Суттєву роль у розвитку інституту народної освіти та розбудові освітньої системи на Поділлі відіграв Володимир Геринович. У 1923 році його було призначено ректором цієї освітньої установи. Слід зазначити, що Володимир

Геринович був знаним українським ученим, краєзнавцем й географом, громадським діячем та педагогом. З липня 1919 року працював приватним доцентом кафедри географії Українського державного університету, розробив та видав низку підручників з курсу лекцій з основ фізичної та економічної географії України. Після реорганізації університету в Інститут народної освіти працював на посаді професора, декану факультетів професійної освіти, соціального виховання тощо [1,с.91].

Відразу після призначення на посаду ректора В. Геринович наполегливо й цілеспрямовано організовує діяльність колективу. Дисципліна у закладі, здоровий спосіб життя та відношення до навчання й праці студентів для ректора стали пріоритетними. Так, за вперте невиконання мінімуму фізичної праці, студенти, що мали відпрацювати на присадибних ділянках при інституту, підлягали виключенню з досить чітким формулюванням «як елемент, що не відповідає посаді керівника дитячого руху та вчителя трудшкіл» [2, с.123]. Одночасно ректор займається культурно-освітньою роботою, читає лекції для підшефних організацій та місцевого населення. З них можна виокремити такі: «Походження людини», «Старовинність людини», «Світові повітрові сполучення», «Різдвяні свята», «Природа та економіка Польщі». Зокрема, вивчення природних багатств, соціально-економічних особливостей певної території, використання останніх місцевим населенням, його матеріальний побут та природа, що впливають на формування світогляду. В. Геринович закликав залучати до краєзнавства лекторів вузів, урядовців різних установ, учительство, студентство та студентів трудшкіл. Науковець здійснив вагомий внесок у розвиток навчально-методичної, матеріально-технічної бази, наукових досліджень у Кам'янець-Подільському інституті народної освіти.

Як талановитий організатор вищої освіти він налагодив тісну співпрацю з іншими вишами УСРР. Зокрема, така співпраця знайшла відображення в обміні

досвідом з методики викладання навчальних дисциплін, постійного поповнення бібліотечних фондів. Ректор запроваджував інноваційні підходи у навчальну діяльність, а саме запровадив лабораторний та семінарський методи викладання, обмежив зайнятість викладачів й студентів у сільськогосподарських роботах. Приймав активну участь в організації регіональних педагогічних конференцій.

В. Геринович реагував на прохання студентів, сприяв влаштуванню на роботу випускників закладу, намагався вирішувати їх особисті проблеми. Зусиллями В. Гериновича у закладі було зроблено ремонт, побудовано нові печі та встановлено скло у вікна, додатково електрифіковано заклад на 42 лампи та облаштовано криницю у дворі. Зусиллями ректора було відкрито ряд майстерень. Під бібліотеку відвели цілий поверх [2].

Таким чином, в організації й проведенні реформ української освіти суттєву роль мають відіграти надбання минулих епох. Взірцем чесного й самовідданого служіння у справі розбудови української освіти може слугувати досвід та інтелектуальні надбання науковців й освітян минулих поколінь, зокрема Володимира Гериновича.

Перелік використаних джерел:

1. Кот С. Геринович Володимир Олександрович. Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. кол. В.А. Смолій (голова) та ін. Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2004. Т.2. С.91.

2. Островий В.М. Постать Володимира Гериновича в українській історіографії. *Гілея: науковий вісник*. 2013. Вип. 79. С. 120-128.